

Βασίλης Σκρόνιας *

Η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών Ινδίας – ΕΕ: Επιπτώσεις για την Ελλάδα

Οι πρώτες εκτιμήσεις για τις επιπτώσεις στο διμερές εμπόριο και οικονομικές σχέσεις Ελλάδος-Ινδίας της ιστορικής Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών (ΣΕΣ) ή FTA, που υπογράφηκε στις 27 Ιανουαρίου 2026 μεταξύ ΕΕ και Ινδίας, μετά από δέκα εννιά χρόνια, ενίοτε διακοπτόμενων διαπραγματεύσεων, δεν θα είναι αμελητέες. Η ΣΕΣ δημιουργεί μια οικονομική ζώνη δύο δισεκατομμυρίων ανθρώπων περίπου και εκτιμάται ότι θα διπλασιάσει τις εμπορικές ροές μεταξύ ΕΕ και Ινδίας έως το 2032, μέσω των μεγάλων αμοιβαίων μειώσεων των δασμών και της καλύτερης πρόσβασης σε υπηρεσίες και επενδύσεις αφού:

- η Ινδία θα καταργήσει ή θα μειώσει δασμούς για το 96,6% των ευρωπαϊκών εξαγωγών προς την Ινδία
- η ΕΕ θα απελευθερώσει δασμούς για το 99,5% των ινδικών εξαγωγών προς την ΕΕ εντός επτά ετών
- προβλέπεται σημαντική μείωση δασμών σε αυτοκίνητα, ανταλλακτικά, μηχανήματα, χημικά, φαρμακευτικά προϊόντα και αγροτικά προϊόντα, όπως ελαιόλαδο
- η συμφωνία αφορά επίσης την πρόσβαση στις αγορές υπηρεσιών, την προστασία διανοητικής ιδιοκτησίας, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Για τις ελληνικές εξαγωγές δημιουργούνται ευκαιρίες πρόσβασης στην ινδική αγορά για (α) αγροτικά προϊόντα (πχ ελαιόλαδο-έως τώρα υφίσταται 45% εισαγωγικός τελωνειακός δασμός επί της αξίας του ενώ μέσω της ΣΕΣ θα εκμηδενιστεί-, μήλα*, ακτινίδια*, κορινθιακή σταφίδα ή προϊόντα με Γεωγραφική Ένδειξη (ΠΟΠ/ΠΓΕ), οίνος κ.λπ.) λόγω της σταδιακής σημαντικής μείωσης δασμών έως και 0%, (β) τρόφιμα και μεταποιημένα αγροτικά (πχ ελιές, τυριά και άλλα τρόφιμα) και (γ) μηχανήματα, εξοπλισμός, χημικά προϊόντα, δομικά υλικά (μάρμαρο, προϊόντα αλουμινίου κ.λπ. Εφόσον φυσικά εφαρμοστεί ανάλογη στρατηγική προώθησης από μέρους μας.

Έως τώρα παρατηρείται μια σημαντικά υπερτερούσα παρουσία ινδικών προϊόντων στην ελληνική αγορά, αξίας 1,17 δισ. USD το 2024, έναντι σχεδόν αμελητέων ελληνικών, ως προς την αντίστοιχη τεράστια ινδική αγορά, αξίας 131,26 εκατ. USD το 2024, δηλαδή το 1/10 των ελληνικών. εξαγωγών προς την μικρή Κύπρο. Η συμφωνία ΕΕ–Ινδίας, αναπόφευκτα, θα επηρεάσει σημαντικά τις ανωτέρω ροές λόγω αλλαγών στους δασμούς και λοιπούς όρους.

Εκτός της αναμενομένης ενίσχυσης των διμερών εμπορικών ροών θα πρέπει να βελτιωθεί και η πρόσβαση ελληνικών υπηρεσιών (π.χ. ναυτιλία, ναυπηγική, logistics) στην ινδική αγορά υπηρεσιών. Ήδη την 23^η Ιανουαρίου 2026, δέκα χρόνια μετά την σύναψη σχετικής αεροπορικής διμερούς συμφωνίας στο Νέο Δελχί, όπου συμμετείχε στην ελληνική αντιπροσωπεία και ο υπογράφων,

εγκαινιάσθηκαν οι απευθείας αεροπορικές πτήσεις μεταξύ Ινδίας και Ελλάδος, όπως και η συνεργασία (πχ πτήσεις κοινού κωδικού-codeshare) μεταξύ των αερομεταφορέων IndiGo και Aegean Airlines. Η άμεση αεροπορική σύνδεση, σε συνδυασμό, σε μια περίπου δεκαετία, με την λειτουργία τον εμπορικού Διάδρομου Ινδίας-Μέσης Ανατολής-Ευρώπης (IMEC - India-Middle East-Europe Economic Corridor), σχεδόν θα εκμηδενίσουν την γεωγραφική απόσταση μεταξύ των μεγάλων αγορών ΕΕ και Ινδίας.

Επιπρόσθετα, οι διμερείς ή αμοιβαίες επενδύσεις και επιχειρηματικές συνεργασίες θα πρέπει να ενισχυθούν λόγω της προστασίας των δικαιωμάτων των επενδυτών και των μειώσεων των δασμών. Μετά την σχεδόν αμελητέα ελληνική επενδυτική παρουσία στην Ινδία των τελευταίων είκοσι ετών, αναμένεται αύξηση κάποιων ελληνικών επενδύσεων, ειδικά σε τομείς, όπως η ενέργεια, η τεχνολογία, τα logistics και η μεταποίηση. Υπό τον όρο ότι οι ελληνικές ΜΜΕ θα μπορέσουν να εκμεταλλευτούν τις νέες εμπορικές ή επενδυτικές ευκαιρίες. Κάτι που δεν συνέβη μέχρι τώρα, αφού μόνον είκοσι περίπου ελληνικές εταιρείες εγκαταστάθηκαν στην ινδική αγορά(!), σε αντίθεση με επιχειρήσεις των λοιπών κρατών της ΕΕ. Άνω των 6000 την τελευταία δεκαετία.

Τέλος, λόγω της ΣΕΣ, η αναμενόμενη δραστηριοποίηση ινδικών εταιρειών στην ευρωπαϊκή αγορά θα αυξήσει τον ανταγωνισμό και τις πιέσεις τιμών, αλλά θα ενδυναμώσει, επίσης, την ελληνική συμμετοχή σε ευρύτερες αλυσίδες εφοδιασμού που συνδέουν Ευρώπη, Ινδία και την ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής της και Ασίας καθώς και τη συνεργασία στον μεταφορικό και ναυτιλιακό τομέα, όπου η Ελλάδα ασκεί στρατηγικό ρόλο.

Συμπερασματικά, η συμφωνία ΕΕ-Ινδίας του Ιανουαρίου 2026 σηματοδοτεί μια νέα εποχή για το ελληνο-ινδικό εμπόριο και τις διμερείς οικονομικές σχέσεις. Οι ελληνικές ΜΜΕ θα πρέπει, αυτή τη φορά, όπως τόλμησαν χιλιάδες άλλες δυτικές εταιρείες από το έτος 2000 και μετά, να προσπαθήσουν να επωφεληθούν των επιχειρηματικών ευκαιριών που προσφέρει το «άνοιγμά» της μέχρι τώρα μετά εμποδίων προσβάσιμης ινδικής αγοράς.

Τα θετικά κίνητρα αποτελούν ευκαιρίες για

- Αύξηση των ελληνικών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών
- Καλύτερη επενδυτική συνεργασία και δικλείδες διαφάνειας
- Ενίσχυση ελληνικών επιχειρηματικών δικτύων στο πλαίσιο των ευρύτερων Ευρω-ινδικών αλυσίδων παραγωγής.

Αλλά και πιθανός αυξημένος ανταγωνισμός σε επί μέρους κλάδους, όπως τα δομικά υλικά και τα τρόφιμα.

Ακόμη και όταν τυπικά τεθεί σε εφαρμογή η ανωτέρω ΣΕΣ προς τα τέλη του έτους ή αργότερα (π.χ. έπεται η μετάφραση της ΣΕΣ στις κοινοτικές γλώσσες, επικύρωση από Συμβούλιο Υπουργών, Ευρωκοινοβουλίου κ.λπ.), θα υπάρξουν επί μήνες μεταβατικές δυσκολίες, προσωρινή κατάργηση προτιμησιακών καθεστώτων (π.χ. GSP) για ινδικά προϊόντα προς την ΕΕ, με βραχυπρόθεσμες

επιπτώσεις στις εξαγωγές τους και στην ευρύτερη εικόνα του διμερούς εμπορίου. Κάτι που ενδεχομένως θα επηρεάσει και συγκεκριμένους ελληνικούς επιχειρηματικούς κλάδους που εισάγουν ινδικά προϊόντα. Ωστόσο, αναμφίβολα πρόκειται για μια ιστορική συμφωνία, προϊόν αμοιβαίου ρεαλιστικού συμβιβασμού δύο μεγάλων εμπορικών δυνάμεων**, ως αντίδραση στην από το 2025 υιοθέτηση της απρόβλεπτης πολιτικής προστατευτισμού και ανάλογων πιέσεων του Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, έναντι των παραδοσιακών συμμάχων των ΗΠΑ.

(*) Μια εκκρεμότητα οκτώ χρόνων ρυθμίστηκε το 2019, όταν μετά από προσπάθειες του Γραφείου Ο.Ε.Υ. της Ελληνικής Πρεσβείας στο Νέο Δελχί του οποίου είχε την τιμή να προΐσταται ο υπογράφων από το 2016, οι αρμόδιες κρατικές ινδικές Αρχές (Plant Protection Adviser/Directorate of Plant Protection, Quarantine & Storage) έδωσαν “το πράσινο φως” για το άνοιγμα της ινδικής αγοράς στην εισαγωγή φρέσκων μήλων και ακτινιδίων ελληνικής προέλευσης

(**) Η ΕΕ αποτελεί επί σειρά δεκαετιών την μεγαλύτερη διεθνώς αγορά. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του Δ.Ν.Τ. για το 2026, η Ινδία θα καταλάβει την δεύτερη θέση μεταξύ των δέκα σημαντικότερων χωρών-οικονομιών που θα συμβάλουν στην αύξηση του παγκόσμιου πραγματικού ΑΕΠ (17,00%), μεταξύ της πρώτης θέσης, της Κίνας (26,6%) και της τρίτης που αναμένεται να καταλάβουν οι ΗΠΑ (9,9%).

Ο κ.Βασίλης Σκρόνιας είναι Επικεφαλής του προγράμματος «Οικονομική Διπλωματία» του Ινστιτούτου Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ), τ. Γενικός Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄ Υπ. Εξωτερικών.